

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen: v upravniku prejeman: K 24— celo leto naprej K 22—
pol leta 12— pol leta 11—
četrt leta 6— četrt leta 5-50
na mesec 2— na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 3 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izloži vseh dan svojo izjavo o sodbi za prenehanje.

Insistenti veljajo: peterskopna petič vsta za enkrat po 16 vin, za dvakrat po 14 vin, za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vsta 20 vin. Poslano vsta 20 vin. Pri večjih insistentih po dogovoru.
Upravitelja naj se pošiljajo naročila, reklamacije, izjave i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez izloženih vnosov naročila se ne oddajo. „Narodna tiskarna“ telefon št. 34.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko: K 25— celo leto naprej K 30—
pol leta 13— za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 6-50 celo leto naprej K 35—
na mesec 2-30

Vpisnikom glede insistentov se naj pošilja za odgovor dopisnica ali znakica. Upravitelja (spodaj, desno levo), Knafljeva ulica št. 3, telefon št. 34.

Svetovna vojna.

Bitka pri Lvovu. — Zmaga ob reki Huszwl. — Bitka pri Komarovu. — Bitka pri Grodeku. — Odbit srbski vpad v Srijem in Banat. — Nemška armada na Francoskem se zmagovalno bojuje. — Končna odločitev še ni padla. — Okolice Antverpna poplavljeni. — Strah Angležke pred pomorsko bitko. — Angleži v Jadranskem morju.

BITKA PRI LVOVU.

Dunaj, 15. sept. (Kor. urad.) Iz vojne poročevalskega stana poročajo uradno: Zmaga ob reki Huszwl. je ustvarila vojni položaj, ki je nam omogočil, da smo lahko pričeli z napadom proti zelo močnim, vzhodno Galicijo vpadlim ruskim četam. V spoznanju potrebe, da se podpira naša armada, ki se je po bojih vzhodno od Lvova umaknila, je dobila v bitki pri Komarovu zmagovalna armada povelje, naj pusti proti poraženemu sovražniku po kratkem zasledovanju na bojišču samo podrejene sile, glavno svojo moč pa naj grupira v prostoru Magoli-Uhnov ter prodira proti Lvovu v pravcu, ki je dosedanj napadalni smeri skoro docela nasproten. To se je izvršilo že 4. septembra. Kakor se zdi, so Rusi nameravali po vходу v galisko glavno mesto, katero smo jim prepuščili brez boja, napraviti krilni sunek v smeri proti Lublinu, misleč pri tem, da lahko pač zanemarjajo našo armado, ki se je razmestila za pas jezer in ribnikov pri Grodnu. A ta armada je bila pripravljena posebi v pričakovano bitko naše armade, ki je sedaj prodirala s severa proti Lvovu. Dne 5. septembra je pravkar imenovana armadna skupina že segala preko železniške proge Rava ruska-Horyniec. Vzdržujoč še nadalje svojo levo krilo v prostoru pri Rava ruski, se je dne 6. septembra okrenila s desnimi krilom proti Kurnikom in se je dne 7. septembra zavzela v resne boje z močnimi, proti severu pomaknjenimi sovražnimi četami. Ob zori dne 8. septembra se je pričel na 70 km široki fronti Komarova Rava ruska naš splošni napad, ki je bil do 11. septembra docela uspešen in se je zlasti na južnem krilu raztezal blizu do Lvova. Vkljub temu uspehu je nastala potreba, da odredimo novo grupacijo naše armade, ker je bilo ogroženo naše severno krilo pri Rava ruski in ker so sveže, mnogo močnejše ruske čete prodirale tako proti armadi, boreči se pred Krasnikom, kakor tudi na prostor med to armado in med Lvovskim bojiščem.

V težkih bojih vzhodno od Grodka dne 10. septembra sta bila pri tamkaj napadajoči diviziji vrhovni armadni poveljnik nadvojvoda Friderik in nadvojvoda prestolonaslednik Karel Fran Josip.

V vseh dosedanjih bitkah in bojih so naše vrle, sedaj že neprestano 3 tedne se boreče čete izvršile čudeže junaštva in znova do-

kazale svojo bravuro in veliko sposobnost. V petdnevni bitki ste imeli obe stranki težke izgube. Zlasti pri Rava ruski smo krvavo odbili več ruskih nočnih napadov. Vieli smo zopet v velikih množinah Ruse, med njimi mnogo častnikov. Iz kazov naše vodilne etapne oblasti je razvidno, da smo doslej odposlali v notranjost monarhije 41.000 Rusov in 8000 Srbov. Doslej smo v boju osvojili nad 300 poljskih topov. Reasumirajoč lahko povdarjamo, da so naše armade lahko doslej na najbolj aktiven način in v junaških bojih uspešno nastopale proti številno močnejšemu, hrabro in trdovratno se borečemu sovražniku.

Namestnik šefa generalnega štaba pl. Höfer, generalni major.

ODBIT SRBSKI NAPAD.

Dunaj, 15. sept. (Kor. urad.) Uradno se razglša: Srbske čete, ki so vdrle preko Save, so bile povsod razbite in poražene. V Srijemu in v Banatu ni nobene sovražnika več. Namestnik generalnega štaba pl. Höfer generalni major.

Z NEMŠKIH BOJIŠČ.

Berolin, 16. septembra. (Kor. urad.) poročajo z dne 15. t. m. zvečer: Boj, ki se je vršil že dva dni na nemškem desnem krilu zahodne armade, se je razširil danes tudi proti vzhodu, na sosedne armade do Verduna. Na nekaterih mestih razsežnega bojišča je zaznamovati delne uspehe nemških čet, v ostalem bitka še stoji.

Na vzhodnem bojišču se zbira armada Hindenburga po končanem zasledovanju.

V zgornji Šleziji razširjene vesti o grozeči nevarnosti niso osnovane.

UGODEN POLOŽAJ NEMŠKIH ARMAD.

Poluradna „Wiener Allg. Zeitung“ je dobila od popolnoma zanesljivega zaupnika sledeče poročilo: Izjava nemškega generalnega štaba, da je položaj Nemcev dober, pove pre malo. Nemške čete se nahajajo v izvrstnih pozicijah in so napade Francozov opetovano zmagovalno zavrnile. Če jih je na nekaterih točkah ogromna premoč nazaj potisnila, tedaj so imele na mnogih drugih točkah uspehe.

Zahteve generalnega štaba so v glavnih potezih že izpolnjene.

Velika odločilna bitka poteka ugodno za Nemčijo. Število zaplenjenih topov znaša dosedaj 150, število ujetnikov se še ni moglo dognati. Uradna poročila iz Pariza o uspehih se nanašajo le na majhne posamezne uspehe.

Povodenj v Antverpnu.

„Daily Telegraph“ poroča iz Antverpna, da so tam povodenj zelo drago plačali. Deželni pridelki, ki še niso bili spravljani, so izgubljeni. Mnogo hiš v poplavljenih krajih se je porušilo, ker je voda par palcev visoka.

Strah Angležke pred pomorsko bitko.

„Times“ piše: Brezprimerne so službe, ki jih angleški državi izkazuje admiral Jellicoe s tem, da ne pusti nemškega brodovja na visoko morje. Velika pomorska bitka med angleškim in nemškim brodovjem bi mogla ustvariti ravno tisti položaj, ki je leta 1900 povzročil nemški zakon o mornarici. Mi bi zmagali, a cena bi znala biti take visoka, da bi mi za nekaj časa nehali biti največja pomorska sila.

ANGLEŽI V JADRANSKEM MORJU IN V EGIPTU.

„Gazetta del Popolo“ sporoča s Krfa: Angleško-francosko brodovje, ki si je, kakor smo poročali, navzlic nevtriliteti Grške popolnoma javno izbralo otoka Krk in Zakynthos kot središča za proviantiranje, se je zdaj nekoliko oddaljilo od Krfa. Vzrok temu je bila prošnja Grške, da naj ne da s tem, da preodkritje prezira grško nevtriliteto, drugim državam orožja v roko proti Grški. Otrantski kanal noč in dan najstrožje stražijo, ravnotako epirotska in albanska vodovja. Veliki transportni parniki vozijo premog, živila in municijo v Malto, Toulon in Biserto.

Iz francoskega vira poročajo, da v Jadranskem morju operira zdaj samo eno francosko brodovje s pomočjo nekaterih angleških križark, dočim je angleško malteško brodovje prevzelo nalogo, čuvati nad Turčijo, ki razvija v Egiptu, v Rdečem morju in v Indiji nekako vojno. Sueški kanal je za angleško brodovje operacijski temelj.

Z brezmejno samovoljo in brezobzirnostjo preprečujejo vsako zvezo Egipta z Evropo. Še le po najodločnejših protestih egiptovskega ministrskega predsednika se je posrečilo doseči, da se dopuste šifrirani telegrami v Turčijo. Brzojavke Reuterja in Havasa se seveda pripušča. Nemci in Avstrijci morejo le z največjimi težavami zapustiti Egipt. Vsakega rezervista in domobranca skušajo ujeti, ki se vrača domov iz prekomorskih dežel. Boječe iščejo nemške liste. Le posamezni italijanski listi prinesejo tuptam nekoliko resnice.

Sedanja vojna.

V najnovejšem zvezku „Österreichische Rundschau“ je priobčil znani baron Clumecky članek, iz katerega posnemamo sledeče: Tripelententa se je izkazala kot bolj trdna, kakor se je pričakovalo. Angleška je brez obotavljanja stopila na stran za vojno pripravljene Rusije, dasi so vladale na Angleškem simpatije za Avstrijo in vojna ni bila popularna.

Diplomacija tripelentente je napela vse sile, da bi Nemčijo in Avstrijo izolirala. Posrečilo se ji je, pridobiti Japonsko. To bi znalo imeti nekaj vpliva na vojno. Tega ni misliti, da bi Japonska poslala svoje vojaštvo v Evropo, a Rusiji sedaj ni treba skrbeti za svoje vzhodnje meje in bo lahko kakor od tam pripeljala v Evropo. Tripelententa je doslej znala tudi preprečiti vsako pomnežitev vojaških sil Avstrije in Nemčije. S silnim pritiskom je znala pripraviti Romunsko, Bolgarsko in Turčijo do tega, da so ostale nevtralne. Bolgarskemu carju se je celo dalo razumeti, da bi se igral s svojim življenjem, če bi stopil na stran Avstrije. Na Romunskem je javno mnenje nahujskano proti kralju in proti vladi in kralj mora kot Hohenzollern gotovo bolešno občutiti, da mora v tem težkem boju na strani stati in more izpolniti obvez, ki jih je vsaj po svoji vesti prevzel. Tudi rubelj igra svojo vlogo in velike vsote pritrkljajo v redakcijske sobe gotovih časopisov in v žepe neklih vplivnih oseb. Enako je na Grškem. Tudi tam stoji vladarska hiša na strani Avstrije in Nemčije, prebivalstvo pa je pridobljeno za Francijo. Vzlic nevtralnosti, vozijo celi vlaki živila in municije na Srbsko, dočim pravi italijanska vlada, da zaradi svoje nevtralnosti ne pusti niti vreče moke v Avstrijo. Na Balkanu dela tripelententa z denarjem in z grožnjami, na zapadu pa hoče z obljubami pridobiti nove prijatelje. Pred očmi Italijanov pusti blesteti fato morgana edinega gospodstva nad Adrijo, jim daruje Trento in Trst in se vda iluziji, pripravi na ta način Italijo do tega, da bi zapustila svojo nevtralnost. Zdi se, da je Barrere (francoski poslanik) napravil v Rimu čisto konkretne predloge in z brezstidno jasnostjo poskušal Delcassé javno, Italijanom obljubiti ne le Valono, nego tudi več avstrijskih provinc za slučaj, da se Italija postavi na stran Francije. Tudi „manifest“, ki ga ima baje angleški admiral pripravljene za Trst, in v katerem obeta Italiji poznejše združenje avstrijskega obrežja z Italijo, — ta manifest je bil od francoske strani lanciran v italijanske liste — nima drugega namena, kakor zvesti Italijo iz njene nevtralnosti. Italijanska vlada pa se po takih obljubah, pa naj so še tako vabljive, ne bo dala premočiti in gotovo ne pripraviti do tega, da bi nastopila proti svojim zaveznicama. Italija ve, da bi s tem sama sebi izkopala grob. Njen vpliv na Sredozemsko morje bi bil uničen in prišla bi v odvisnost od zapadnih sil ravnotako, kakor bi postala na stroške Avstrije povečana Romunska le ruska satrapija. Naj se torej z zvenečimi vzroki prepričanja v posameznih slučajih tudi tripelententi posreči, vplivati začasno na javno mnenje posameznih dežel, dotičnih vlad se ji pa ne bo posrečilo, postaviti v službo svoje politike. Strašni moralni in materialni pritisk Rusije in zapadnih sil, je imel ta uspeh, da je zadržal naše prijatelje, se nam odkrito in odločno pridruži. To je poraz tripelentente nekoliko zadržalo, ni pa tega preprečilo. Poraz Francije je že takorekoč zapečaten, ruski naval pa se je razbil ob hrabrosti naše armade. Rusija je že mesece pred vojno skrivaj mobilizirala in je torej mogla z veliko močjo nastopiti v vzhodni Galiciji. To pa naše zmage ne bo zadržalo. Poraz sovražnih moči, ki stoji zdaj proti nam, bo pomenil poraz cele ruske armade. Noben Avstrijanec ne sme o tem dvomiti, da mora priti do premaganje sovražnika in da bo prišlo. Upanje na nedolžnost narodov v naši monarhiji, se ni izpolnilo in združeno stoji proti sovražnikom. To edinstvo narodov nam prinese zmago nad Rusijo. Pa

tudi velikanske uspehe Nemčije na Francoskem ni samo politično, ampak tudi vojaško zapisati Avstriji v dobro. Naša artilerija je deloma omogočila hitro zavzetje francoskih trdnjav in s tem čudovito naglo proniranje nemške armade, kakor se je na drugi strani nemško vojaštvo ob naši strani borilo proti Rusom. Tako je na zapadu in vzhodu boj Avstrije in Nemčije skupen. Kakor je cilj skupen in so na obeh straneh eni interesi, tako so tudi vojaške akcije in vojaški uspehi obeh zaveznikov skupni; napredovanje krasne nemške armade na Francoskem je za končni izid vojne in za vprašanje svoječasni kompenzacij Avstro-Ogrski aktum neprecenljive vrednosti.

Na bojnem polju.

Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Bitke nekaj niso trajale dolgo. Znana bitka pri Rossbachu je trajala le tri ure in znamenite Napoleonove bitke, največje, kar jih je poznala do takrat svetovna zgodovina so bile po večini le kratke. Ona pri Aspernu je trajala 21 ur, pri Lipskem so se bili evropski narodi tri dni. Bitka pri Plevni pa je trajala 6 dni.

Slavni in strašni rusko-japonski boj pri Mukdenu je tvoril do letos rekord svetovne zgodovine: od 27. februarja do 13. marca 1904 se je borilo na fronti 120 km nad 600.000 mož.

Vse te boje pa prekaša ogromna bitka pri Lvovu. Trajala je bolj dolgo kakor vsaka druga, angažiranih je bilo v njej več armad, kakor kdajkoli poprej in razprostirala se je na ogromnem prostoru mnogih sto kilometrov.

Vedno in vedno naglašajo naši vojaški, kako neenako so izvežbane ruske čete. Artilerija splošno ne strelja slabo; ponekod je streljanje ruskih topov ostalo brez vsakega učinka, drugod zopet so zadeli Rusi vsak cilj, ki se jim je pokazal.

Zdi se, biti resnično, da nameščajo Rusi svoje strojne puške celo na drevju. Infanterija pa ne strelja posebno sigurno, zakopje se v jarke in vojaški oddajajo strel za strelom, ne da bi pogledali dobro, kam, ne da bi merili.

Naši častniki pripovedujejo, da napravijo ruske brisančne granate prav malo škode. Zdi se, da so napolnjene s premočnim razstreljivom in da je plašč teh granat iz malo vrednega materiala. Granata se razprši, kakor da bi se pulverizirala.

Rusi imajo baje posebne strelce, da streljajo na naše oficirje, katere pa je od ostalega moštva težko ločiti, ker je uniforma skoro enaka. Zato čakajo ti strelci, da vidijo, kdo se poslužuje binokla. Na binoklo spoznajo našega oficirja. Tako n. pr. ena naših havbičnih baterij še ni izgubila še niti enega moža, pač pa že tri baterijske šefe.

Strahovito je pokanje šrapnelov, zlasti v gozdu. Zdi se, kakor bi bila drevesa polna grmečih topov in treba je naravnost jeklenih živcev. Neka naša baterija je vzdržala v tem peklenem ognju dva dni in prizajala sovražniku mnogo škode.

Sijajen vzgled hladnokrvnosti je podal neki priprosti vojak - voznik. Njegova četa je potrebovala živeža. Brez povelja je odšel s svojim vozom k etapni štaciji, naložil kruha ter pognal svoje konje zopet nazaj. Medtem se je bil njegov bataljon pomaknil naprej. Naš voznik je prišel na polje, ki so ga bile naše čete radi preostrega ognja ruskih šrapnelov opustile. Toda čez to polje je moral, ako je hotel do bataljona. Prav nič si ni pomislil: mirno in hladnokrvno je držal svoje vajeti, okoli nje je treskalo, šrapneli so eksplodirali s strašnim pokanjem, krogle so udar-

žale v zemljo, v njegov kruh. V tem peklenskem ognju se je pomikal voz polagoma po polju naprej. In zgodil se je čudež — konji in voznik so ostali zdravi, vojaki so dobili svoj kruh in kakor da bi se ne bilo zgodilo ničesar, se je vrnil voznik k svoji četi.

V dneh, ko je Lvovska bitka najbolj divjala, so opazili naši vojaki tri kilometre za bojno fronto kmetiča, ki je mirno oral. Čudovito pretresljiva slika sredi orjaške, krvave bitke — slika življenja na pozorišču smrti.

Z združenimi močmi.

Velikanska evropska vojna se razvija tako, da smemo z mirnim srcem in z najlepšimi upanji čakati na njen nadaljni potek in gojiti trdno zavest, da bo sijajna zmaga kronala to heroično vojskovanje.

Velike, mogočne in dobro pripravljene države so se združile proti Avstriji in Nemčiji ter odvrnili od njih Italijo in Romunsko, ki bi bili dolžni, priskočiti na pomoč, toda sovrážna koalicija se je zmotila v svojih računih in če je mislila, da bo armada avstrijske in nemške kar potepala, v prah pohodila, ve že sedaj, da je vsako tako upanje sploh izključeno.

Veliki vojni načrt Angležev, Rusov in Francozov se je izjavil. Hrabrost, vztrajnost in bojevitost avstrijske in nemške armade in spretnost vodilnih vojskovodij je ustvarila v Evropi položaj, ki mora združene nasprotnike pripraviti kmalu do spoznanja, da se njihova upanja ne bodo izpolnila.

Elita ruske armade, vsi tisti zbori, s katerimi je Rusija hotela potlačiti avstrijsko armado, je zadržana v Galiciji. Kakor z železnimi kleščami drži naša armada Ruse v Galiciji, da se ne morejo ganiiti; armada, ki je hotela preplaviti Avstrijo in Nemčijo, je vezana na malo ozemlje Galicije in ne more nikamor naprej, vsaka ped zemlje jo velja ogromne izgube, ob brezprimerni hrabrosti avstrijske armade slabi in slabi.

Res, naša armada je zapustila svoje pozicije okrog Lvova, to se je zgodilo po zmagovitih bojih, torej ne po sovražniški zmagi, nego iz strateških razlogov. Glavno je, da se ruska armada ne more ganiiti iz Galicije, da je tam vezana, in ta namen je dosežen.

Kaj to znači, vidimo na drugih bojiščih. Rusi so bili vdrti v Vzhodno Prusko in francoski prezident je v slovesnem oklicu na narod naznanil, da so Rusi na potu v Berlin. Toda ta ruska armada je bila popolnoma uničena, je izgubila ogromno vjetnikov in topov in je bila iz vzhodne Pruske pregnana, medtem, ko je nemška armada prekoračila rusko mejo in uničuje ostanke poraženih Rusov pod vodstvom nekega toliko proslavljanega generala Renenkampa.

Nemška armada na francoskem je zmagovito zavzela celo vrsto trdnjav ob belgijski meji in umikajočo se rancosko armado čolneta na črti od Pariza do Verdana. Velika francoska armada, zbrana ob meji Alzacije in Lotaringije, se ne more ganiiti, tako trdo jo drže Nemci, v središču Francije pa so se začeli odločilni boji. Kdor uvaža velikanse uspehe, ki jih je v kratkih tednih izvajala nemška armada v Belgiji in na francoskem, ta ne more biti v dvomih, kakšen bo izid odločilnih bojev. Francozi sami niso nikdar računali, da bi mogli nemško armado premagati. Vse njihovo stremljenje gre za to, da bi nemško armado čim dlje na francoskem zadržali in odločilni boj zavlačevali. Upali so pri tem seveda, da medtem Rusija stre avstrijsko armado in zavoluje Berlin. To upanje pa je šlo po vodi. Rusi se avstrijski vladi sami niso dorasili, morali so vse svoje moči obrniti nanjo in po strašnem polomu generala Renenkampa, sploh se misliti več ne morejo na pojezd v Nemčijo.

Tako je danes na evropskem bojišču in če se ne zgrade izredne nesreče, ki jim ne more kljubovati ne človeška moč, ne čeznaravna hrabrost, potem smemo smatrati kot zagotovljeno, da bo rancoska armada v najkrajšem času poražena in razbita in da bo potem mogla nemška armada, združena z avstrijsko, napraviti veliki obračun z Rusijo.

Sprico teh velikih bojev izginja v pozabi južno bojišče. Vojna v Galiciji je bila povod, da je Avstrija ponehala s prodiranjem v Srbijo. A Srbija se vendar resno ne gane, le četaške oddelke pošilja čez Savo in Drino, kar seveda nima vojnega pomena. Srbska armada čuti, da ni kos avstrijski armadi, ki stoji ob njeni meji in zato se ne upa v boj.

Pa Anglija? Ta se polašča nemških kolonij in lovi nemške trgovske ladje; kar je storila v pomoč Francozom, je tako boro malo, da ne pride v poštev.

Z združenimi močmi sta šli avstrijska in nemška armada v boj, z

združenimi močmi sta pokazali vsemu svetu že zdaj, da sta kos vsi koaliciji, ki je nastala proti njima. Združena pa sta spremljajo vsa avstrijska in nemška v tem glavnem boju. Vse je edino v zmagi, da izvojuje Avstrija in Nemčija pravični stvarni popolno zmago, vse je edino v tem, da to trža družiti vse sile, da bi bila ta zmaga kar najbolj sijajna in veličastna.

Nov posredovalni poskus predsednika Wilsona.

New York, 15. sept. (Ogrski korbur.) New York Herald izjavlja: Prvi posredovalni poskus severoameriškega predsednika Wilsona se je ponesrečil. Wilson hoče podati vojskujočim se državam skoraj nove mirovne predloge.

Odlikovanja nemških vojskovodij.

Avstrijski cesar je podelil nemškemu generalisimu polkovniku Hindenburgu veliki križec reda sv. Stefana ter vojaški zaslužni križec z vojno dekoracijo, nemškemu generalisimu majorju Ludendorffu pa red železne krone prve vrste z vojno dekoracijo.

Ponesrečen parnik.

Göteborg, 15. septembra. (Kor.) Zadnjo sredo jutraj je neka angleška križarka v Severnem morju zadel ob tukajšnji parnik „Tua“. Parnik se je potopil. Del moštva se je rešil na krov angleške križarke. Pet oseb je padlo v vodo, tri so bile rešene, med temi tudi kapitan. Utonila sta strojinik in en potnik.

Razočarana Francija.

Vojni poročevalec turinske „Stampa“ poroča, da je poraz ruske armade na vzhodnem Pruskem napravil na francoskem uničujoč utis. Od začetka vojne se je Francija bolj zanašala na Rusijo, kakor na svojo lastno moč. Pariz je z večjo nestrpnostjo čakal na brezlične brzotjavke, ki prihajajo od vzhoda na Eiffelov stolp in ki naj bi naznanile zmago Rusije, kakor na poročila od lastne fronte. Splošno se je mislilo, da bo morala Nemčija prav kmalu znatne čete poslati iz Francije proti Rusiji. Šele zdaj, ko je to upanje uničeno, je Francija pojmla nevarnost svojega položaja in se odločila za skrajni odpor.

Odstop ruskega vojnega ministra.

Nemški listi poročajo, da je ruski vojni minister general Suhomlinov poddal carju demisijo in sicer zaradi nesporazumljenj z najvišjim vojnim zapovednikom velikim knezom Nikolajem Nikolajevičem. Suhomlinov je baje kritiziral poraz Rusov pri Tannenbergu in vodstvo generalisima in se v petrogradskem oficirskem kazinu izrazil, da se generalisim ogiblje odporu nemške države.

Zvišanje carine v Rusiji.

Petrograd, 15. septembra 1914. (Kor. urad.) Ministrski svet je pooblastil finančnega ministra, da naj onim državam, ki ne dovoljujejo trgovini in ladjeplovstvu Rusije najugodnejše pogoje, zviša carino za sto odstotkov. Vsaka odredba, ki ne odgovarja tej odločitvi, se mora predložiti ministrskemu svetu, predno stopi v veljavo.

Odstop bolgarskega vojnega ministra.

Sofija, 15. sept. (Kor. ur.) „Agence Telegraphique Bulgare“ javlja. Vojni minister general Bojadžijev je bil na mestu generala Fičeva, ki je prevzel portfelj vojnega ministra, imenovan za načelnika 3. armadnega nadzorstva.

Protest Mladoeipčanov v Evropi.

Berolin, 15. septembra. (Kor. urad.) „Berliner Zeitung am M.“ poroča iz Genfa: Stalni odsek Mladoeipčanov v Evropi, ki ima svoj sedež v Genfu, je poslal danes na spominski dan prihoda angleških okupacijskih čet v Kairo, ki so jih kmalu umakniti obljubila kraljica Viktorija in Gladstone, protestno brzojavko angleškemu ministrskemu predsedniku Asquithu. V tem se povdaja, da angleška vlada, ki je vsled kršitve nevtralitete od strani Belgije tako ogorčena, tepta z nogami nevtraliteto Egipta, vleče deželo v vojno ter pomaga k njenemu ruinu. Odsek spominja na opetovano, toda neizpolnjeno obljubo Anglije, vrniti Egipčanom svobodo.

Belgijske grozovitosti.

O početju belgijskega prebivalstva proti ranjenim nemškim vojakom in civilnim osebam, smo čitali v listih strašne stvari, ki so se vsakemu toliko bolj čudne zdale, ker velja Belgija za kulturno državo prve vrste. A vendar se kaže, da se

v tem naroda združuje odlična omika z veliko krvoločnostjo in neusmiljenostjo. To potrjuje tudi zgodovina.

Za vojvoda Filip Dobri, ki je v petnajstem stoletju ob času device orleanske vladal takrat Burgund imenovano Belgijo, ni niti s prstom ganil, da bi preprečil strašno preganjanje Waldenzov. Ta veleomikani vladar, ki je silno veliko storil za umstveno povzdigo ljudstva, je ravnodušno dopuščal trpinčenje, klanje in sežiganje rečne sekte.

Sploh je zgodovina Belgije silno krvava. Gorje mestom, ki niso služala vladarja. Če so se morala vdati, je dal vladar mestjane kar po vrsti obglavljati in obešati. V Gentu so se nekoč celo tuji trgovci, zavzeli za domačine, češ, to usmrčenje mora mesto razljutiti. Anekdot iz teh časov, ki pripovedujejo o grozovitosti bojev med plemenitaji in njih nasprotniki.

Potem je prišla doba španskega gospodstva, doba bojev med protestanti in katoličani. Špansko trpinčenje ni v ljudstvu vzbudilo samo jezo in sovražstvo, ampak mu je vcepilo tudi smisel za strašno maščevanje in za vse grozovitosti.

To se je ljudstvu ohranilo do današnjih dni in se zrcali tudi v umetnosti. V bruselskem muzeju je lesorez, ki predstavlja trpinčenje svetnikov. To je umotvor prve vrste, a izdelan je tako, da spreleti človeka groza, če to vidi. In Rubens. Ta umetniški velikan — kaj mu bila slast slikati kri in umor. Vsa njegova prirojena krvoločnost je izražena v njegovih slikah. Taka je na pr. njegova podoba sv. Lilvena. Rabelji iztrgajo svetniku jezik iz ust in ga vržejo psom. Izraz teh rabljev, njih bestialnost je tako slikana, kamor zamore slikati le mož, ki je kot poslanik na španskem dvoru z mirno grandeezo gledal sežiganje ljudi.

Belgijska tla so prepojena s krvjo. Na belgijskih tleh je kralj Ludovik XIV. izgubil svoje bitke proti princu Evgeniu in Marlbaourougu, armada francoske revolucije so se tu bojevale, Napoleon I. je tod zmagal in bil poražen, vmes pa so bile krvave revolucije. V 19. stoletju se je v Belgiji razvila industrija, a da stara bojevitost in krvoločnost ni ponehala, to pričajo mnoge velike stavke in to se je tudi pokazalo v sedanji vojni.

Kakšna je vojna v modernem času? (Po podatkih nemškega generala plem. Schlieffena.)

Orožje.

Bojno orožje je dandanes tako dovršeno popolno, da si ne moremo več misliti popolnejšega. Tehnika orožja je danes na svojem višku. Topovi in puške so lahki in lahko vporabljeni, streljajo hitro in v veliko daljavo ter imajo največjo strelno gotovost. Izpopolnilo navadnih pušk so strojne puške, ki lahko v eni minuti izstrele več sto streliv. Kroglice pušk so majhne, svinčena masa je prevečena s tanko jekleno plastjo. Rane, ki jih povzročajo te kroglice, so razmeroma male in se rade cele. Zato so te kroglice veliko bolj človekoljubne kakor stare svinčene, ki so trgale meso, drobile kosti in povzročale strašne rane.

Vsled drugačnega orožja se je spremenil tudi način vojevanja. Vojaki se večinoma ne bore stoje in se tudi ne izpostavljajo v množici toči sovražnih krogelj. V bitki pri Mars la Tour leta 1870. je neki pruski polk izvršil napad v stisnjenih vrstah. V pol ure je izgubil 86% svojega moštva, dasi so bili takratni topovi in puške mnogo slabši kakor današnji.

V rusko-japonski vojni je japonska brigada generala Nambuja izgubila celo 90% svojih vojakov, ker je v stisnjenih in ne zaščitenih vrstah naskočila v rovih vkopane Ruse.

Moderna tehnika orožja je dala vsem državam enake težkoče. S tem dovršeno popolnim orožjem je lahko ubiti sovražnika, težko pa je najti način, kako bi se dala zmanjšati katastrofa in kako bi se dali lastni vojaki očuvati pred uničenjem.

Nova taktika.

Vojna taktika se je torej spremenila. Sedaj ni več mogoče kakor v XVIII. stoletju, da bi dve armadi v dveh vrstah korakali druga proti drugi ter streljali v salvah druga na druga. Ako bi to storili, bi bili obe v najkrajšem času popolnoma uničeni. Dandanes ni več mogoče v dolgih in širokih napoleonskih kolonah navaljevati na sovražne pozicije, ker bi jih toča šrapnelov popolnoma uničila. Dandanes se mora vojak približati sovražniku samo, ako šabi vsak zaklon, vsak grm, vsak jarek, vsako hišo. Plaseč se na trebuhu, na kolenih, mora poskušati, da se približa sovražniku in si pribori ugodno pozicijo. Ako ni nobenega primerneza zaklona, je treba poseči po kpatu. Vojak si mora iskati pot samo ali jarek, v katerem potem najde varno zavetišče.

godi strašnimi kroglijami. Jarki in jame se kopljejo večinoma ponoči. Artiljerija ima nalogo, da podpira pehoto v napredovanju, s tem, da po možnosti prišli sovražna topništvo, da umakne in da provzroči čim največ škodo sovražni pehoti.

Kako se bori infanterija?

Da najde dobro zaklonišče in da more sigurno streljati, mora imeti infanterist dokaj svobode v svojih kretanjih. Napredovati mora ne v gostih, marveč v redkih vrstah. Vsak vojak mora biti od drugega oddaljen vsaj en meter. Za prvo bojno vrsto prihaja druga, ki je določena v to, da nadomešča izgube in da je na mestu za vse slučaje, ki se lahko pripetijo. Vsled tega se bojna fronta razširja. Samo v slučaju, da se izvrši napad z bajoneti, se druga bojna vrsta v kompaktnih masah srne s prvo.

V bitkah zadnjih dveh stoletij se je računalo za vsak meter bojne fronte deset do petnajst mož, pred 44. leti je bilo določenih 7 mož za en meter bojne fronte. V rusko-japonski vojni 1. 1904.—1905. se je računalo za meter fronte že samo tri vojake.

Pri razvrščanju fronte ni bilo nobene normirane določbe, marveč sta obe armadi ukrepali po lastni prevdarnosti, da čim najbolj zaščitite svoja skrajna armadna krila.

Junaki našega časa.

Vsaka velika doba rodi velike junake. V časih kuge in drugih epidemij vidimo zdravnike, kako se žrtvujejo, da bi služili človeštvu. Tudi poznamo junake, ki pri nesrečah v rudnikih nič ne vprašajo za svoje življenje, samo da bi tovarišem pomagali. Tudi v vojnih časih se zgrade junastva, nad katerimi svet kar strmi. Tvegati življenje in je darovati domovini, to čustvo prevzame milijone in jih naredi sposobne za največja dejanja. Vse duševne in telesne kreposti se razvijajo v vojni do popolnosti. V vojni vidimo triume tehnike in mehanike, vidimo, s kako nadčloveško smelostjo se lotevajo ljudje boja in kako velikanske štrpake prenašajo. Vzemimo samo junake, ki se v letalnih strojih dvigajo v višave, da pregledajo pozicije sovražnikov. Ruski letalci se dvigajo komaj v zrak, pa so že zopet na tleh, medtem ko se naši letalci upajo leteti daleč po sovražni deželi in prinašajo v naš tabor najvažnejše podatke o sovražniku. Ali pa kolesarji. Čudovita so dela, ki jih opravljajo z največjo neustrašenostjo, vedno so v bližini sovražnika, vedno ga nadlegujejo; zdaj so mu za hrbtom, zdaj ga primejo od strani, postrele oficirje ali celo patrolje in zopet izginejo. Naj navedemo izmed mnogih slučajev kolesarske hrabrosti enega: Izvedelo se je, da so neke pelje ruski avtomobil, v katerem se peljejo z močnim spremstvom trije generalstabi oficirji. Kolesarji se zapode za avtomobilom in začno streljati. Ranjeni Rusi beže ali popadejo v prah, nastane strašna zmešnjava, pa je že avstrijski poročnik pri avtomobilu ustrelil ruske oficirje, se vse v avtomobil in se odpelje. V avtomobilu so bili važni papirji, strateški načrti in natančni podatki o razdelitvi ruske armade. Zdal se vozi ta pogumni poročnik v krasnem avtomobilu in če mu bo sreča mila, bo napravil še marsikak pogumen polet. To je le en slučaj. Koliko je pa še drugih, ki se bodo šele pozneje razvedeli. Pri vseh teh junastvih igra pogum glavno vlogo in ta pogum, ki navdaja vso avstrijsko armado, ta obhudovalna vredna neustrašenost, ki se je tako sijajno izkazala v neštevilnih bojih na Galiskem, je jamstvo, da se bo vojna končala s sijajno zmago avstrijskega orožja.

Koncentracija grške mornarice v Solunu.

Berlinski listi poročajo: Grško vojno brodovje je dobilo ukaz preusiti manevre v Egejskem morju ter se koncentrirati v Solunu.

Orožje belgijskih franktirerjev.

Berolin, 15. septembra. Kor. Wolffov biro javlja: Po poročilu neke nemške višje vojaške oblasti so našli pri belgijskih franktirerjih puške, narejene v palice in dežnike. Imenovani oblasti so predložili tako sovražniku odvzeto palico, ki je obenem puška. Puška je dolga 80 cm in se lahko z njo strelja z enostavnim pritiskom na skrit gumb. Zahrbno svojstvo tega orožja popolnoma odgovarja bistvu onih, ki je uporabljajo.

Buri.

V Berlinu vlada veliko razburjenje proti Barom, ker se ti udeležajo vojne Angležev proti Nemcem. Sin generala Botha je prostovoljno vstopil v angleško armado.

Vstaja v Indiji.

Iz Londona poročajo: Sem je došlo prvo angleško uradno potrdilo o indijski vstaji. Ne skrivajo več, da položaj v Indiji povzroča predvsem saradi mohamedancev resne skrbi.

Ruske krole.

Vojni poročevalec „Vossische Zeitung“ piše: »Obisk neke vojaške bolnišnice v Galiciji, v kateri leže večinoma težko ranjenci naše in ruske armade, nudi značilno sliko o učinkih modernih streliv. V obeh rezervnih bolnišnicah v Jaroslavu leži čez 4000 ranjencev. Dognali so, da se skoro vse rane od streliv iz pušk, tudi najtežje v trebuh in prsi, celijo. Nekemu častniku, ki je gledal z daljnogledom, sta bili prestreljeni leva in desna roka. Ena krogla mu je šla skozi prsi. Tako da je imel pravzaprav šest odprtih ran. Njegovo zdravstveno stanje se že boljša. Neki drugi ranjenec je ležal s težko strelno rano v trebuhu tri dni pod grmovjem. Ker se ni mogel pregibati in ker ni mogel ničesar jesti, bo kmalu ozdravel. Nevarnejše so rane od šrapnelovih črepinj, ki se navadno vedno gnoje. Ranjeni Rusi, večinoma mladi dobrovoljni ljudje, ki ne vedo, zakaj se bojujejo, se čudijo nad tem, da se z njimi enako postopajo kakor z avstrijskimi, vendar pa se jih časih polasti strah zaradi njihove bodoče usode. Med njimi je mnogo Poljakov, Židov in prebivalcev iz Kavkaza, in celo ljudi kitajskega tipa. Med vjetniki, ki so jih zdaj na tisoče privedli v notranjo deželo, je bilo videti tudi prebivalce Mandžurije, kar je dokaz, da segajo začetki ruske mobilizacije nazvlic zatiranje carja in vojnega ministra Suhomlinova, zelo daleč nazaj. Med vjetimi ruskimi častniki se more popolnoma določno razločevati dva tipa: pretirano elegantne gizdoline, ki so izšli iz plemiške šole, in slabo oblečene starejše častnike, ki izgledajo večinoma divje in ki so izšli iz moštva. Njihovo razpoloženje je večinoma slabo. Hodijo s povešenimi očmi po dvorišču hiše, ki jim je odkazana. Sicer so vjeti Rusi skozin-skoz dobro oblečeni, posebno njihova obutev je brezhibna.«

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljana, 15. septembra.

Župan g. dr. Ivan Tavčar je otvoril po poletnih počitnicah snoci ob 6. popoldne prvič zopet javno sejo občinskega sveta ljubljanskega, konstatiral sklepčnost ter imenoval za verifikatorja občinskega svetnika gg. Bončarja in Koleča. Občinski svetniki, ki so bili povodom mobilizacije vpoklicani, so ipso facto opravičeni, tako je opravičen tudi občinski svetnik g. dr. Pippenbacher. Poleg teh je opravičeno izostal tudi občinski svetnik g. Lilleg. Župan naznanja nato dopis ge. Ade Kristanove, ki poroča, da je njen soprog pred poldrugim mesecem zapustoval za dej časa v Ameriko; vsled tega mu je ugasnil mandat ter bo župan že v prihodnji seji poklical narostno njega v občinski svet g. Minarja.

Naši armadi.

Župan g. dr. Ivan Tavčar se spominja nato naše hbrabe armade, ki stoji na krvavem bojišču, ter si izprosi od občinskega sveta dovoljenje, da naši armadi sporoči pozdrave mestne občine ljubljanske ter združi s tem priznanjem trdno in neomajno zaupanje, da bo ta hrabra armada končno zmagala v boju za pravico.

Župan g. dr. Ivan Tavčar se nato spominja v toplih besedah umrlega papeža Pija X. ter prebere zahvalno pismo škofu ljubljanskega in apostolskega nuncija, sporočenega mu po ljubljanskem škofu, za izrečeno sočutje. Konča z dostavkom, da izrekamo tudi novemu papežu Benediktu XV. na tem mestu ljubezen in udanost.

Nato sporoči župan g. dr. Tavčar z najvišjega mesta mu došla zahvala za udanostno izjavo povodom cesarjevega rojstnega dneva.

Poročilo župana o poslovanju povodom mobilizacije leta 1914.

O polnoči od 25. na 26. julija sporočena je bila mestnemu magistratu delna mobilizacija, dne 1. avgusta pa splošna mobilizacija naše vojske.

Od prvega dne počenši vršili so se pri mestnem magistratu, osobito pri mestnem vojaškem uradu, točno po načrtu, vsi posli, ki jih ima v tem slučaju izvršiti. Vpozvale so se različne komisije, razpošiljali so se črni vojski podvrženi delavci in obrtniki na določene kraje, preskrbljevale so se določene in od dne do dne zaprosene lokalne vožnje, preskrbljevala so se bivalička in prenočišča za vojštvu, razglasila so se že pripravljene

in na novo dohajajoči razglasi in pozivi, izsledovani beguni in izostali itd. itd.; največ pa je dalo posla informiranje strank, ki so noč in dan dohajale v urad.

Takoj drugi dan mobilizacije je že uradovale troje nabornih komisij za konje, ki so v Ljubljani nabrale več sto konj.

Dva dni pozneje poslovala je prvi komisija za cenitev avtomobilov, ki je v petih uradnih dneh prevzela več avtomobilov in motornih koles.

Cenilna komisija za vožnje je uradovale petkrat ter je pobrala večje število vpreženih dvoprežnih voz, več neupreženih dvoprežnih voz, konjskih oprem brez konj in voz, opremljenih neupreženih konj in konj ob uzdi.

Naborna komisija je od razglasitve mobilizacije pa do danes uradovale 7krat ter je bilo vsaki teh komisij predstavljenih povprečno 50 nabornikov in približno toliko prostovoljcev.

Na razne kraje in v razne nameste odposlala je mestna občina mnogo sto črni vojski podvrženih delavcev in profesorijonistov.

Tudi vse lokalne vožnje morala je preskrbeti mestna občina. Od početka mobilizacije pa do danes oddala je občina mnogo sto dvoprežnih voz za cel dan in za pol dne različnim vojaškim oddelkom in poveljstvom na razpolago. Za dvoprežni voz za cel dan računalo se je 9 K, za pol dne pa 4 K 50 v zaslužku. Vsi zaslužki znašajo približno 5000 K.

V celoti se je izvršila mobilizacija neprizakovan gladko to pa zagradeli, ker so vsi prizadeti brez omahovanja izvršili svojo dolžnost. Uradništvo je bilo brez izjeme točno in natančno, vojaštvo je točno pohačalo v aktivno službo, razne komisije so uradovale brez zaprek, občinstvo se je brez tgovora odzivalo pozivom, v marsikaterem slučaju pa je celo prostovoljno pomagalo pri dajanju mestne občine.

To gladko izvršitev mobilizacije v Ljubljani priznala je tudi najvišja vojaška oblast ter sem od njegove ekscelence divizionarja Kraličke prejel pismo, v katerem priznava ta točnost poslovanja ter posebno pohvalno omenja g. Šebenika.

Izrekel sem že v poslednji seji zahvalo posebno udeleženi mestnim uradnikom: Bleiweis, Barletu in Šebeniku, danes dodajam še isto priznanje pristavu vojaškega urada Završanu ter vsemu osebju vojaškega urada in mestnega ekspedita.

Zahvala pa gre tudi vsem referentom, ki so vsled mobilizacije in vojne stanja imeli posebne posle, tako ravnatelju dr. Zarniku, nadsvetniku Lauterju v obrtnem in svetniku Lahu v šolskem referatu, fiziku dr. Krajcu za oskrbo zdravstva, tržnemu nadzorniku Ribnikarju za skrb za aprovizacijo, komisarju Govekarju in konceptnemu praktikantu dr. Vrančiču za podporno akcijo, tajniku Semenu in komisarju Sviglju, stavbnemu uradu, knjigovodstvu in blagajni itd., sploh vsemu uradništvu. Vsak in vsi so v polni meri izvrševali svojo dolžnost in več kot dolžnost.

Pri magistratu vpeljana je bila meseca avgusta permanentna dnevna in nočna služba, sedaj pa je uvedena še permanentna služba od 8. ure zjutraj do polnoči ter se vrste posameznih uradnikov vseh uradov v tej službi.

Za nastanitev vojaštva, ki se je zbiralo v Ljubljani povodom mobilizacije je mestna občina potrebovala 40 poslopij in sicer:

1. Mestna šolska poslopja 8; 2. druga mestna poslopja 2; 3. državna šolska poslopja 2, 4. zasebna šolska poslopja 11; 5. zasebna poslopja 17, skupaj 40.

Zasedeno je bilo tudi vseh 5 vojašnic. Največ vojaštva je bilo zbranega prve tedne meseca avgusta. Do 14. t. m. je mestni magistrat izplačal za nastanitev častnikov, nekaj moštva in konj privatnikom in manjšim hotelom več tisoč kron. Število častnikov, kateri so zahtevali tranzitno nastanitev znaša čez 500. Skrbeti je bilo tudi za nastanitev konj. Slame za moštvo se je dosedaj naročilo 144.000 kg.

Troški za razne adaptacije, dobavo nučnih potrebščin, dobavo konj v vseh poslopih, ki so se rabila za nastanitev vojaštva, za ureditev poslopij kot bolnišnice za silo in pa za ljubljanski grad znašajo do danes skupaj 13.983 K 89 v, okroglo tedaj 14.000 K, katero vsoto bo mestna občina na podlagi natančnih računov zahtevala od vojaškega erarja v povračilo.

Kakor je občinskemu svetu znano, je bilo odnošeno je še poklicano v vojaške 6 občinskih svetovalec in sicer gg. tovariši: Ložar, Reisner,

Rojina, Schmitt, dr. Zajec in dr. Pippenbacher.

Od mestnega uradništva vpoklicano je 10 uradnikov (med njimi trije zdravniki), 3 profesorji dekliskega liceja, 7 pomožnih uradnikov, 3 uslužbeni mestne zastavljalnice, 12 slug in stražnikov ter okroglo 20 uslužbencev mestnega vodovoda in elektrarne, skupaj torej 55 mestnih uslužbencev.

Za nujno podporo rodbinam vpoklicancev izdal sem oklic na milosrdna srca, kateremu se je občinstvo v sijajni meri odzvalo. Mestnemu magistratu izročeno je bilo v ta namen nad 15.000 K, od katerih se je do danes izdalo okroglo 6000 K, tako da je še 9000 K na razpolago. Ta denar upravlja posebna komisija občinskega sveta pod načelstvom podžupanom.

Odvetnik g. dr. Valentin Krišper je izročil v isto svrhu vsoto 500 K za eno ljubljansko rodbino, kateri bi oče v vojni padel ali onemogel. Vsota naj se izroči v sporazumu z darovalcem. Za velikodušni dar se občinski svet zahvaljuje.

Podpore nakazuje se tedensko ter se soprogram vpoklicancev daje 1 K na dan, otrokom pa vsakemu po 25 v na dan, dokler ne dobe državne podpore. Podpirajo se pa nadalje tudi žene in otroci, ki iz kateregakoli vzroka niso deležni državne podpore, a žive v bedi.

Za podpore oglasilo se je pri magistratu 545 strank.

Razni dobrotniki podarjevali so tudi razne virtualije, obleko itd., ki jih je razdeljeval magistrat; tako dobivajo uboge rodbine na nakazilo magistrata pri mesarjih Košenini in Podkovu pljuča, vampe in druga taka živila.

Za prošnje za državno podporo rodbinam mobiliziranih vojakov ustanovil se je na magistratu poseben oddelek, v katerem posluje troje uradnikov, ki imajo nalog preskrbeti vse potrebne podatke za pravilne prošnje za državno podporo. Pri magistratu vložilo je 793 strank prošnje za državno podporo ter je bilo doslej 668 prošelj od deželne komisije ugodno rešenih. Vsota priznanih prispevkov znaša na dan približno 1400 K, tako da je računati na vsako stranko povprečno 2 K 28 v na dan. V tej deželni komisiji poslujeja kot zastopnik mestne občine nadsvetnik Lauter kot član in svetnik Lah kot namestnik.

V vojsko odhačajo vojaške dobovne polkov je mestna občina v okvirju za to dovoljenega kredita po možnosti pogostila ter jim razdelila smodk in cigaret. Pri slovesu bili so skoro vselej navzoči zastopniki občinskega sveta in magistrata. Poveljstva vseh teh oddelkov potočila so mi zahvalo občinskemu svetu, od 17. maršbataljona sprejel sem pa še brzojavko, podpolkovnika Hrašovca, ki je bil med tem ranjen. Občinski svet se mu za zahvaljuje s prošnjo, da kmalu ozdravi.

Istotako sprejemali so vračajoče se transporte ranjencev zastopniki mestne občine ter se je tudi za te junake, ki so že prelivali kri za domovino po možnosti razdeljevalo smodke, cigarete ter druga dovoljena okrepčila.

Ker je veliko število ranjencev zadnjih transportov po narodnosti Madžarov, naprosil sem magistrat v Budimpešti za pošiljatev ogrskih knjig in časnikov ter mi je župan peštanski ljubeznjivo sporočil, da je že odposlal brzojavno 2 zaboja knjig in časopisov.

Podobno brzojavko prejel sem od županstva v Szolnoku s prošnjo za slovenske časnike za ranjene Slovence v tamošnjih bolnišnicah. Uradništvo obeh tukajšnjih dnevnikov, katerima sem to prošnjo sporočil, sta želji po možnosti ugodili.

Kakor sem že poprej omenil, morala je mestna občina za ranjence prirediti razne bolnišnice za sil, ter je dala v ta namen na razpolago poslopje c. kr. obrtne šole in dekliskega liceja. Za nalezljive bolezni se je pa z vsem potrebnim inventarjem priredila bolnišnica za silo na ljubljanskem polju. Te adaptacije stane približno 700—800 K.

Za politične osumljence in razne druge vjetnike, morala je dati občina na razpolago večje število prostorov na ljubljanskem gradu ter je radi tega dostop na grad prepovedala.

Ta nastanitev vjetnikov na gradu provzroča mestni občini občutne troške, zlasti dovažanje vode, odvažanje fekalij, dobava slame, kuriva itd.

Izdalo se je doslej približno 3000 K ter bo tudi ta vsota na podlagi zakona o vojaških dajetvah zaračunala c. kr. erarju v povračilo. Za aprovizacijo mesta ustanovil se je poseben permanentni odsek pod načelstvom gospoda podžupana, ki je imel že več seji ter je že preskrbel veliko množino premoga ter živil.

Istotako se je ustanovila za mestno občino ljubljansko posebno gospodarska pomožna pisarna, ki ima nalog skrbeti za gospodarske posle k vojakom vpoklicanih. Člani te komisije, kateri tudi načeljuje c. podžupan so gg.: sodni svetnik Milčinski, notar Hudovernik, nadpravilatelj Lilleg, odvetnika dr. Pirc in dr. Ravnihar in stolni kanonik Sušnik. Vsi ti gospodje so radovoljno prevzeli poverjeni jim posel, za kar jim izrekam: zahvalo.

C. kr. mestnemu šolskemu svetu prirastli so povodom mobilizacije in vojne stanja sledeči posli:

a) Prostovoljno delo dijaštva. Vršila se je izredna enota pri c. kr. deželni šolskem svetu. Pričelo se je do 80 učencev ljudskih šol, ki so se stavili na razpolago za pomoč pri obrti, trgovstvu, kot seli, raznašalci in pomočniki na polju.

b) Pomožna akcija učiteljstva in mladine.

Provzročil jo je c. kr. deželni šolski svet. Vse učiteljstvo je na različne načine na razpolago humanitarnemu delu na bojnem polju.

Učiteljice so zaposlene pri kuhanju, pri šivanju in pletenju, bodisi kot nadzornice otrok, ali pa kot sotrudnice. Več jih je tudi pri Rdečem križu, ki so završile strežniški tečaj.

c) Dnevna zavetišča. Za nadzorstvo in baviilo mladine, ki je pohajkovala, so se ad hoc ustanovila dnevna zavetišča Vincencije družbe, ki sprejemajo otroke čez dan proti nizki odškodnini, ali tudi brezplačno. Takšnih zavetišč je v Ljubljani petero pod nadzorstvom redovnega in tudi posvetnega učnega osebja.

Za ureditev poljskih del konstatirala se je posebna žetvena komisija z občinskimi svetovalcem Likozarjem načelju. Ker pa so poljska dela v okrožju mestne občine ljubljanske normalno izvršena, ni bilo potreba v tem pogledu posebnih odredb in so si ljubljanski posestniki hvalevredno medsebojno pomagali.

Za posestnice, katerih moške so vpoklicani pod orožje, določila je žetvena komisija za Barje nadučitelja Črnagoja, za Spodnjo Šiško posestnika Maurerja, za trnovsko predmestje pa posestnika Počivalnika, kot posvetovalne organe, ki gredo našim kmetovalkam v vsakem slučaju z dobrim svetom ter pomočjo na roko.

Izredno narasli so tudi posli mestnega fizikata. Ker so vpoklicani trije mestni zdravniki, je vpokojeni mestni zdravstveni svetnik dr. Illner na posebnega priznanja vrleden način dal na razpolago svojo moč mestni občini ter je prevzel mrliške ogledne in pa ambulantno ordinacijo v Mestnem domu.

Mestni fizikat je stalno vršil zdravstveno revizijo vojaških ubikacij, revizije gostlin in prenočišč, sistematično pregledovanje hiš in dvorišč glede snage in higijskih razmer. Poleg tega je mestni fizik kot zastopnik mestne občine poklican v permanentno deželno komisijo za organizacijo oskrbe ranjenih in obolelih vojaških in civilnih oseb.

Prisoten je tudi z našim reševalnim društvom pri vsakem transportu ranjencev ter pri transportih evakuiranih oseb.

Pravkar se je v svrhu profilakse proti eventualnim kozam tudi odredilo splošno cepljenje in revakcinacija prebivalstva.

V mestni klavnici se je v času, ko je bilo zbranega vojaštva v Ljubljani klalo vse dni pozno v noč in tudi ob nedeljah. Lani meseca avgusta zaklalo se je 364 goved, letos pa v istem mesecu 812 glav goveje živine. Razen tega so pa nekaj časa klali tudi vojaki sami.

Ker je mestni živinozdravnik Slivnik vpoklican, vodil je vse posle g. ravnatelji Skale sam, za kar mu gre vse priznanje.

Uprava mestnega vodovoda in elektrarne je pri raznih poslopih, kjer so bili nastanjeni vojaki, odredila provizorične vodovodne naprave ter se je v vojaških bolnišnicah po večini uredila električna razsvetljava.

Vodovod in elektrarna sta kljub velikemu številu (ca. 20) vpoklicanih uslužbencev nemoteno funkcionirala.

Mestna zastavljalnica, ki je radi vpoklicanja vseh uslužbencev razen enega vstavila svoje poslovanje, se je dne 9. t. m. s pomožnimi močmi zopet otvorila.

Nadaljnja poročila in predlogi.

Župan g. dr. Ivan Tavčar naznanja nato, da mu je izročila g. Antonija Gogala v imenu dedičev g. Josipa Vodnika 200 K, ki se razdele na predpisan način. Izrekla se je zahvalo.

Popisovanje prebivalcev Spodnje Šiške dne 31. julija je dalo okrog 5700 oseb.

Županu so nastali gotovi pomici, ali naj se vložijo rekurz proti odluku finančnega ravnateljstva glede posojila 1.100.000 K, glede katerega je priznalo finančno ravnateljstvo oproščenje od pristojbin samo glede 900.000 K, ne pa več glede ostalih 200.000 K, ki so namenjene za pogrebni zavod. Na predlog občinskega svetnika g. dr. Frana Novaka se sklene z ozirom na to, da se s tem stroški ne povišajo, vložiti rekurz.

Trgovska in obrtniška zbornica naznanja, da je storila korake za preuredbo poštnega in brzojavnega prometa v Spodnji Šiški.

Deželni odbor kranjski se zahvaljuje za prepuštev izkopenin na Karlovski cesti Dež. muzeju proti izrecni zagotovitvi lastniške pravice mestne občine. — Dunajski župan dr. Weiskirchner pošilja statistično letno poročilo mesta Dunaj. (Zahvala.)

Zapisnik zadnje seje se odobri. Za personalni in pravni odsek poroča nadalje občinski svetnik g. dr. Fran Novak.

Pri nadomestni volitvi enega člana upravnega odbora mestne hranilnice je bil izvoljen koncem seje namesto Ivana Kavčiča Fran Kraigher. (Verifikatorja obč. svetnika gg. Knez in Kregar.)

Glede ustanovnega pisma za nadvojvode Frana Ferdinanda in vojvodinje Hohenberške ustanove, katero ustanovo sprejema vojno ministrstvo s posebno zadovoljnostjo, je treba nekaterih izprememb, zaradi česar se vrne akt odseku.

C. kr. priv. Južna železnica zahteva priznavalo pristojbino za fijkerska stojišča pred Južnim kolodvorom. Ker zadeva ne spada v področje mesta, se sklene temu primeren odgovor.

Isti poročevalec občinski svetnik g. dr. Fran Novak poroča za stavbni odsek.

Glede regulacije severnega dela Ljubljane zaradi določitve nameščenja mrtvaške veže še ni mogoče govoriti.

Glede priziva Frana Drogenika glede prezidave njegove hiše na Mestnem trgu se odredi nov komisijski pregled na pritožbo sosedov, ker bi prezidava stopnjišča po njegovem načrtu provzročila tudi precejšnje izpremembe strehe. Rekurzu sosedov se ugodi.

Rekurz Terezije dr. Peganove glede hodnika pred njeno hišo se zavrne po določitvi stavbnega reda in pravomočnem stavbnem dovoljenju. Robertu Smielovskemu se dovoli ob Privozu zgradba dvonadstropne hiše v strnem stavbnem sistemu.

Na prošnjo gosp. napr. društva za Šentjakovski okraj in obč. svet. Zupančiča sklene obč. svet stopiti v dogovor z erarjem glede razširjenja Karlovskega mostu oziroma razširjenja Dolenjske ceste.

Predlog obč. svetnika Jegliča glede zveze Coizove ceste z Nadvojvode Evgena cesto je brezpredmeten, ker se temu protivo posestniki.

Občinski svetnik g. Planinšek poroča nato za ravnateljstvo mestnega vodovoda. Ivani Brenčičevi, Ivani Cundrovi, Ivanu Pogačniku in v Spodnji Šiški hiši št. 166 se odpiše polovica večje gorate vode. Prošnja posestnika hiše št. 20 v Spodnji Šiški se zavrne.

Dnevne vesti.

— Josip baron Schwegel †. Na svojem gradu Grimšči pri Gorjah na Gorenjskem je danes ponoči po daljšem bolehanju umrl odlični sin Kranjske dežele, ki je mnogo let igral veliko vlogo v avstrijski javnosti sploh in tudi v naši kronovini, gospod Josip baron Schwegel. Pokojnik, ki je bil sin preprostih kmečkih staršev a se je s svojimi izrednimi talenti povzpел v najvišje kroge naše države, je dosegel starost nad 80 let. Študiral je na gimnaziji v Ljubljani in potem na Dunaju ter se v tistih časih z vneto zavzema za slovensko narodno gibanje. Toda to gibanje je bilo takrat majhno in malenkostno, Schwegel pa je vstopil v konzularno službo, imel je opraviti z velikimi stvarmi in važnimi problemi in živeč daleč od domovine, brez vsakega stika z ožjimi rojaki, se je popolnoma navzel tedaj vladajočih nazorov o državi in njenih potrebah in se vnel za nemški centralizem. Službujoč v Aleksandriji v Egiptu, je pokojni baron Schwegel pri otvoritvi svetkega kanala obrnil nase ne le pozornost navzočih tujih velikašev, med njimi francoskega cesarja Napoleona III. in cesarice Evgenije, ampak tudi pozornost našega cesarja, in ker so bile njegove izredne sposobnosti splošno znane, ni čuda, da je prišel naprej in postal sekretarji čef v ministruvanjuh del. Spremlil je ministra Andrássyja na berlinski kongres in odlično sodboval pri onem znamenit-

tem diplomatičnem zboru ker Andrássyjev naslednik Heymerice je živel le malo časa. Po njegovi smrti je bil med drugimi tudi pokojni baron Schwegel v kombinaciji za ministra zunanjih del, dasi je nekaka tradicija, da zavzemajo to mesto le može iz najvišje aristokracije. Za ministra je pa bil imenovan grof Kalnoky, na kar je baron Schwegel zapustil svoje mesto ter šel v pokoj. S tem pa se delu ni odpovedal. Kranjsko veleposestvo ga je poslalo v državni zbor in v deželni zbor in v obeh teh korporacijah je razvil živahno in plodovito delavnost in ostanejo njegove zasluge nepozabne. V dobi slovensko-nemške koalicije v dež. zboru je baron Schwegel lojalno in zvesto izpolnjeval prevzete obveze in opetovano pokazal razumevanje in simpatije za slovenska kulturna in narodna prizadevanja. Ljubljana ima posebne vzroke, da se spominja pokojnika s čustvi tople hvalečnosti. V času potresa je baron Schwegel stopil na čelo dunajskemu pomožnemu odboru, ki je za ponesrečeno Ljubljano nabral velike vsote, krepko vplival pri vladi za izdatno pomoč; mestna občina ljubljanska mu je v znak hvalečnosti podelila častno meščanstvo. Po državnozbornski volilni reformi je postal baron Schwegel član gosposke zbornice, mandat za deželni zbor kranjski pa je odložil pred nedolгим časom iz ozirov na svojo bolehnost. Pa pokojnik ni deloval samo na političnem, ampak tudi na gospodarskem polju. Bil je prezident Eskomptne banke na Dunaju in upravni svetnik različnih delniških družb in imel v parlamentu v trgovskopolitičnih stvareh avtoritativno besedo. Josip baron Schwegel je bil majhne, neznačne postave, a jeklen mož, sicer pa v občevarju jako ljubezljiv. Dežela Kranjska mu že za njegove gospodarske zadrage ohrani hvaležen spomin.

— Imenovanje na magistratu. Za načelnika mestnega stavbnega urada je bil v včerajšnji seji občinskega sveta imenovan stavb. svetnik Matko Prelovšek. Nadalje so bili imenovani: stavbni komisar Viktor Zupanc za nadkomisarja, stavbni pristav Albert Poženel za komisarja, volonter Miklič za stavb. praktika, mag. oficijant Anton Senčar in teh. risar Josip Kunaver za stavbne asistente, vsi s 1. oktobrom t. l. Praktikant Janjo Mačkovešek je bil imenovan za stalnega mestnega stavbnega pristava in sicer s 1. septembrom t. l. Mestni arhitekt Ciril Koch je bil ad personam pomaknjen v VII. činovni razred z naslovom magistratnega svetnika. V pisarniški službi so bili imenovani: pristav Fran Barle za mag. pisarniškega ravnatelja, oficijala Dragotin Šebenik in Janko Kessler za mag. pisarniške pristave, asistente Albert Sezun, Alojzij Verhovc, Viktor Ciuha in Ivan Tomažič za mag. pis. oficijale s 1. oktobrom t. l. Mag. pisarniškega asistenta Jurka Javornika je obč. svet v smislu § 9. službene pragmatike odpustil iz službe.

— Iz obrtne stroke. Občinski svet je ugodil tem-le prošnjam za prenos gostilniške, oziroma kavarniške koncesije: Neže Slova iz hiše 26 v hišo št. 15 na Sv. Petra cesti, Valentina Sitarja v Hradskega vasi 76 na Nadvojvode Friderika cesto št. 3, Ivana Stritarja s Sv. Petra ceste 32 na Radekega cesto 2, A. Weberja iz Stritarjeve ulice na cesto v Rožno dolino št. 42 in Neže Kukman z Drenikovega vrha v Hradskega vas 48. Odkinčil je občinski svet te-le prošnje: Jos. Zupina za prenos gostilniške koncesije iz Pražakove v Cerkevno ulico št. 21, Antona Težaka za podelitev gostilniške koncesije in Ivana Bitenca za podelitev tiskarske koncesije. Prošnja Mirka Striclja za podelitev dimnikarske koncesije se priporoča.

— Junaške smrti je umrl na bojišču dne 31. avgusta pri Rohatynu dr. Mirko Vrančič, c. kr. avskulant pri tukajšnjem deželnem sodišču. Zadele so ga tri sovražne kroglice v glavo. Pokojnik je šel meseca julija na orožne vaje k svojem polku št. 98. Med tem je prišla mobilizacija. Njegov polk je odšel na bojišče in tu je dr. Vrančič padel kot junak. Slava njegovemu pomenu!

— Ranjena sta bila na gališkem bojišču gg. nadporočnik Ivan Perles in Anton Perles, oba sinova našega someščana g. Perlesa, ki ima še dva druga sina v vojni.

— Slovenski ranjenci v Solnogradu. 13. septembra so pripeljali z gališkega bojišča v Solnograd čez 1000 ranjencev, med njimi je mnogo Kranjcev, Stajercev in Korošcev pehotnih polkov št. 7, 17, 27, 47 in 87.

— Nadvojvoda Friderik, vrhovni poveljnik avstrijskih armad je daroval 20.000 K avstr. rente za rodbine vpoklicanih vojakov.

— Vojne razglednice. Urad za vojno oskrbo prične izdajati vojne razglednice. Dosedaj so izšle naslednje: 1. Boj pri Lublinu. Naša kavalerija v globokih peščenih jarkih. 2. Bitka pri Zamočju. Naša artilerija

Umrli so v Ljubljani:

V deželni bolnici:

Dne 9. septembra: Marija Vo-
deb, hči zasebnega uradnika, 3 dni.
Dne 10. septembra: Božidar Vo-
deb, sin zasebnega uradnika, 4 dni.
Dne 12. septembra: Ivana Slat-
nar, postrežnica, 40 let.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Zlata svetinja
Berolin, Pariz, Rim itd.

Najboljše kozm.
čistilo za
zobe

Seydlin

Izdeluje
O. Seydl
Stritarjeva ulica 7.

Boliva
se
poveča

Dr. J. Z., zobozdravnik, Moravska
Ostrova. Natančno in temeljito sem preiz-
kusil Vašo ustno vodo in Vaš zobni prašek,
ki ju že dolgo rabim sam kakor tudi moji
bolniki, zato Vam z veseljem izražam svoje
mnenje: Ustnih vod in zobnih praškov se
nahaja veliko, toda v resnici dobrih je zelo
malo. Bolniki naj se torej poslužujejo le
onega sredstva, o katerem je preizkušnja in
večletna raba izpričala, da je v resnici dobro.
Ta je: Seydlin.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las deluje najboljša priznana Tanno-chinin tinktura za lase

katera okrepčuje lasišče, odstranjuje
luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica z navodno 1 krono.
Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot
dve steklenici.

Zeloga vseh preizkušenih zdravil,
medic. mil., medicinal. vin, specialiti-
tet, najfinjših parumov, kirurških
obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani Rasljeva cesta št. 1.

poleg novozgrajenega Fran Jožefovega
jubli. mostu. 10

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi
člani bolniških blagajin južne železnice,
c. kr. tobačne tovarne in okr. bolniške
blagajne v Ljubljani.

Meteorološko poročilo.

Velika nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 736 mm

septe.	čas opazo- vanja	stanje baro- metra v mm	tempe- ratura v C	Vetrovi	Nebo
15.	2. pop.	736.8	22.8	sl. jzh.	sk. jasno
9. zv.	738.0	15.0	sl. zah.	jasno	
16.	7. zj.	738.4	9.6	sl. jzh.	megla

Srednja včerašnja temperatura 15.30,
norm. 14.9. Padavina v 24 urah mm 0.0.

Iščem službe kot

vrtnar in hišnik

zmožen vseh tozadevnih poslov. Sem
brez otrok. Nastop lahko takoj. Naslov
pove upravn. »Slov. Naroda«.

3248

Sprejmejo se

dijaki

na zračno in prostorno stanovanje.
Vrt na razpolago. — Naslov se izve
v upravn. »Slov. Naroda«.

3245

Burke in *
porednosti

Sramežljive kratkočasnice.

Izdal
Tinček Hudoklin.

Cena 1 K, s pošto 1 K 10.

Narodna knjigarna
v Ljubljani.

Mestni doklaski Noej.

Vpisovanje novih članov bode 20. septembra in obenem na Noej
in trgovski točki. 1. oktobra sprejema in posreduje tudi, 2. ok-
tobra se bode sprejemalo gostje, ki se že bode na Noej.

Vpisoval se bode

v Narodnem domu v pritrilju.

Šolsko leto 1914/5 se prične dne 3. oktobra s slovesno službo božjo v
Trnovski cerkvi.
Eventualni drugi tečaji se odpre pozeje.

3182

Ravnateljstvo.

C. kr. avstrijske državne železnice.

VOZNI RED

Izveleček z veljavnostjo od 1. septembra 1914.

Z veljavnostjo od 1. septembra 1914 bodo vozili do preklica v okraju
tukajšnjega ravnateljstva spodaj navedeni vlaki po od 1. maja 1914 veljavnem
poletnem voznem redu. Teh vlakov se lahko poslužujejo vsi civilni potniki
brez pridelnega legitimiranja.

Civilni potniki, ki se poljejo v Pulj, morajo imeti legitimacijo od
a. l. kr. poveljstva vojne luke v Pulju.

ODHOD iz Ljubljane glavni kolodvor,
samo osebni vlaki:

6-00 zjutraj v Kranj (Trbič), Jesenice, v

Trbič.

8-05 dopoldne v Grosuplje (Kočevje),

Trebnje (St. Janž), Novo mesto, (Straža-

Toplice), Bujbarci.

11-30 dopoldne v Kranj, Jesenice, Trbič.

12-52 popoldne v Grosuplje (Kočevje),

Trebnje, Novo mesto (Straža-Toplice), Bujbarci.

9-01 ponoči v Grosuplje (Kočevje), Treb-

nje, Novo mesto, Bujbarci.

10-21 ponoči v Kranj, Jesenice, Trbič.

PRIBOD v Ljubljano glavni kolodvor,
osebni vlaki:

7-35 dopoldne iz Jesenice, Kranja (Trbiča).

8-56 dopoldne iz Novega mesta, Treb-

nje (St. Janža), Grosuplje (Kočevja).

11-16 dopoldne iz Trbiča, Jesenice, Kranja

2-35 popoldne iz Bujbarcev, Novega

mesta (Straža-Toplice), Trebnje, Grosuplje

8-28 ponoči iz Trbiča, Jesenice, Kranja,

(Trbiča).

9-23 ponoči iz Novega mesta, Straže-

Toplice, Trebnje (St. Janža), Grosuplje,

(Kočevja).

Kamniška železnica.

ODHOD iz Kamnika glavni kolodvor v Kamnik

s mešanimi vlaki

11-40 dopoldne in ob 7-15 zvečer.

PRIBOD iz Kamnika v Ljubljano ob

6-42 zjutraj in ob 2-41 popoldne.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Narodna knjigarna v Ljubljani

priporoča sledeče knjige:

Ana Karenina. Roman. Ruski spi-
stoj. Cena broš. 6 K 40 vin., vez. 8 K
40 vin., s pošto 30 v. več.

Bela krizantera. Spisal Ivan
Cankar. Cena broš. 1 K 60 v., vez. 2 K 60 v., s pošto
20 vin. več.

Beli rojaki. Povesti. Spisal E. Gang.
Cena broš. 2 K 50 vin., vez. 3 K, s pošto 20 vin. več.

Ben Hur. Roman iz Kristusovih časov.
Spisal L. Wallace. Cena
vez. 4 K 50 v., s pošto 30 v. več.

Dvajset let pozneje. (Nadalje-
vanje. Treh mušketirjev.) Cena broš. 6 K, vez.
8 K, s pošto 20 v. več.

Gospa Judit. Spisal Ivan Cankar.
Cena broš. 2 K, vez. 3 K 20 v., s pošto 20 v. več.

Grof Monte Christo. Roman.
A. Dumas. Cena broš. 8 K, vez. 12 K
s pošto 20 v. več.

Hiša Marije Pomočnice. Spisal
Ivan Cankar. Cena broš. 2 K, vez. 3 K 50 vin., s pošto 20 v. več.

Hlapec Jernej in njegova
pravica. Spisal Ivan Cankar. Cena
broš. 1 K 40 v., vez. 2 K, s pošto 20 v. več.

Kako pišejo ženske. Fran-
coski spisal M. Prevost. Cena 4 K, s pošto
20 vin. več.

Knjiga za lahkomišelnice
ljudi. Spisal Ivan Cankar. Cena broš.
2 K 50 vin., vez. 3 K 50 vin., s pošto 20 v. več.

Mali ljudje. Spisal Milan Pugalj.
Cena broš. 3 K, vez. 4 K, s pošto 20 v. več.

Mati. Roman. Ruski spisal Maksim Gorki.
Cena broš. 4 K, vez. 5 K, s pošto
20 vin. več.

Muhoborci. Spisal Fr. Milčinski. Cena
broš. 2 K 50 v., vez. 3 K 50 v., s pošto 20 v. več.

Naša vas. Spisal A. Novačan. Cena
broš. 3 K, vez. 4 K 50 v., s pošto 20 v. več.

Nina. Spisal Ivan Cankar. Cena broš.
2 K, vez. 3 K 50 vin., s pošto
20 vin. več.

Ob zori. Spisal Ivan Cankar. Cena
broš. 3 K, s pošto 20 v. več.

Oliver Twist. Angleški spisal Charles
Dickens. Cena broš. 5 K, vez. 6 K 20 v., s pošto 30 v. več.

Pol litra vipavca. Spisal D.
Feigel. Cena broš. 1 K 80 v., vez. 2 K 60 v., s pošto
20 v. več.

Polom. Zgodovinski roman iz nemško-
francoske vojne. Spisal E. Zola.
Cena broš. 5 K 60 v., vez. 6 K 80 vin., s pošto
30 vin. več.

Ponižani in razklajeni. Roman.
Ruski spisal F. M. Dostojevski. Cena broš. 3 K, vez. 4 K 20 v., s pošto
20 v. več.

Potop. Zgodovinski roman H. Sienkie-
wicza. Cena broš. 6 K 40 v., vez. 8 K 40 v., s pošto 20 v. več.

Povesti dr. Iv. Tavčarja. Pet
knjig. Cena broš. 13 K 30 vin., vez. 16 K 50 vin., s pošto 20 v. več.

Poljudna pravna knjižnica:

I. zvezek: Zakon o dovoljevanju poti za silo
K — 40.

II. in III. zvezek: Predpisi o železniških in ru-
niških knjigah K — 80.

IV. in V. zvezek: Pristojbine olajšave ob
konverziji v knjižnih terjateh K — 80.

VI. — X. zvezek: Predpisi o razredbi in uredbi
ter o zloži zemljišč K 2 —.

XI. in XII. zvezek: Predpisi zoper okvaro polji-
šine za Kranjsko, Koroško, Gorisko, Istro,
Trst in Štajersko K — 80.

XIII. in XIV. zvezek: Predpisi o notarskih pri-
stojbinah in zapovedanih notarskih spisih
K — 80.

XV. zvezek: Zapisomstvo izročena opravila so-
dišč K — 40.

XVI. zvezek: Pristojbine o zapuščinah K — 80.

Prešernov album. Uredil Anton
Aškerc. Cena 2 K 40 v., s pošto 2 K 60 vin.

Quo vadis? Zgodovinski roman H.
Sienkiewicza. Cena vez. 5 K 50 vin., s pošto 30 v. več.

Rodbina Polaneških. Zgodo-
vinski roman H. Sienkiewicza. Cena broš. 10 K,
vez. 13 K, s pošto 20 v. več.

Slike in revolucije. Ruski spisal
M. Arčibašev. Cena broš. 1 K 60 v., vez. 2 K 50 v., s pošto 20 v. več.

Slovensko gledališče. Uredil Anton
A. Trstenjak. Cena 2 K, s pošto 20 v. več.

Socijalizem. Spisal V. Knaflič. Cena
4 K, s pošto 30 v. več.

Trije mušketirji. Zgodovinski
roman. Spisal A. Dumas. Cena broš. 5 K, vez. 6 K 80 v., s pošto
20 v. več.

Udovica. Povest iz 18. stoletja. Spisal
I. P. Tomič. Cena 1 K 60 v., s pošto 20 v. več.

Vinjeta. Spisal Ivan Cankar. Cena broš.
3 K 60 v., vez. 4 K 60 v., s pošto 20 vin. več.

Volja in moč. Spisal Ivan Cankar.
Cena broš. 2 K, vez. 3 K, s pošto 20 v. več.

Za križem. Spisal Iv. Cankar. Cena
broš. 3 K, vez. 4 K 50 v., s pošto 20 v. več.

Zaobljuba. Povest. Hrvatski spisal F.
Becić. Cena broš. 1 K 80 v., vez. 2 K 60 v., s pošto 20 v. več.

Zbirka citatov in aforiz-
mov. Uredil Slavko Klepec. Cena broš.
2 K 50 v., vez. 3 K 30 v., s pošto 20 v. več.

Z ognjem in mečem. Zgodo-
vinski roman H. Sienkiewicza. Cena 4 K 50 v., s pošto 30 v. več.

Zbrani spisi Janka Kers-
nika. Pet knjig. Cena broš. 25 K, vez. 30 K, s pošto 20 v. več.

Zbrani spisi Frana Lev-
stika. Pet knjig. Cena broš. 21 K, vez. 27 K, s pošto 20 v. več.

Zgodbe iz doline šentflor-
janske. Spisal Ivan Cankar. Cena
broš. 2 K, vez. 3 K, s pošto 20 v. več.

Zločin in kazen. Roman. Ruski
spisal F. M. Dostojevski. Cena broš. 10 K 80 v., vez. 13 K, s pošto 20 v. več.

Narodna knjigarna ima v zalogi tudi vse druge
slovenske knjige ter pošlje na zahtevo najnovejši
cenik cele zaloge.

Več delov izkušenih čevljarstev

pomočnikov

na nove dele sprejme takoj
št. Lesjak, Novo mesto.

Plača po dogovoru. 3247

Ovčjo volno

vsakovrstno, posebno najboljše kvalitete

kupuje po dobrih cenah

J. Grobelnik v Ljubljani.

Vzorci in cene naj se takoj pošljejo.

3226

Za večje manufakturne trgovine
se sprejme takoj

prodajalec

kot prva moč in sicer v starosti nad
30 let in vojašine popolnoma prost.

Prednost imajo spretni izložbeni
aranžerji. 3205

Ponudbe naj se pošiljajo na
upravn. »Slov. Naroda«, ter se jim
priloži tudi slika.

Najboljša in najzdravejša

barva

za lase in brado

je dr. Drallea „NERIL“, ki daje
svim in pordečim lasem njih prvotno
naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla,
rjava, temnorjava in črna v steklenicah
z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

Štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Lasne kite, podlage in mrežice
vseh vrst; gledališčne in toaletne
potrebščine itd.

40 l. uspeh, ki ga potrjuje
na tisoče priznanj

Želodčna tinktura

lekarnarja Piccolija v Ljubljani

krepi želodec, pospešuje prebavo in je
odvajalna. 1 stekleničica velja 20 vin.

Naročila spre- G. Piccolija,
jema lekarna Ljubljana.

Št. 17.150.

3246

RAZGLAS.

Prodaja premoaga revnejšim slojem.

V smislu sklepa „Aproviznega odseka občinskega sveta ljubljanskega“
z dne 7. septembra 1914 se naznanja, da bo oddajala „Mestna posređoval-
nica za živila in kurivo“ v svrhu, da se omogoči revnejšim slojem z ozi-
rom na obstoječe vojno stanje in bližajočo se zimo nakup premoaga za nižjo
ceno kot je sedanja tržna cena, počeni s 15. septembrom več vrst premoaga
na tukajšnjih kolodvorih neposredno iz železniških vozov.

Naročila na premoag se sprejemajo v srednjem poslopu mestnega ma-
gistrata (prilijče levo) vsak dan, izvečmi nedelje in praznike, od osmih zjutraj
do dvanajstih popoldne. Tam se dobijo proti takojšnjemu plačilu nakaznice za
naročeni premoag.

Za vsakih 50 kg mirnakega kosovnega premoaga je plačati 84 vin., za
50 kg šentjanškega kosovnega premoaga K 1.04 in za 50 kg šentjanškega
kosovnega premoaga K 1.24. Užnitina v teh cenah ni započadna. Uvoz pre-
moaga v mesto je do 58 kg užnitine prost.

Premog se oddaja in sicer: šentjanški in mirnaki na dolnjem kolodvoru
kolodvoru v skladu, ki je odprto vsak dan, izvečmi praznike in nedelje
od sedmih zjutraj do sedmih zvečer, šentjanški premoag na južnem kolodvoru
na posebej v ta namen določenem prostoru ob cesti na Južno železnico. Čas
oddaje te vrste premoaga se bo za vsak železniški voz zase napovedal.

Premog se oddaja na kolodvorih le proti pravilno izstavljeni nakaznici
mestnega magistrata in v najmanjših količinah po 50 kg.

Stranke se opozarjajo, da si imajo dostavitev premoaga na dom oskrbeti
same. Mestna posređovalnica premoaga na dom ne bo dovažala in tudi ne iz-
posojevala vreč.

Vsako željo in pritožbo glede prodaje premoaga, zlasti glede kakovosti in
teže, je nasloviti na mestni tržni urad.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 11. septembra 1914.

DIJAKI

se sprejmejo na hrano in stano-
vanje v bližini l. državne gimnazije.

Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«.

3240

Idilična vila

8 stanovalnih prostorov, elegantno
opremljena, lep vrt, se prodaja za
45.000 K. — Ponudbe pod „E. 45“
na upravn. »Slov. Naroda«.

3210

Enega ali dva

dijaka

sprejme mestni učitelj v Ljubljani,
Levstikova ulica št. 2, v popolno
oskrbo. Na razpolago glasovir in lep vrt.

2 ali 3 dijaki

se sprejmejo na stanovanje in
hrano. Posebna soba, skrbno nadzor-
stvo. Instrukcija zastoj. — Naslov
pove upravn. »Slov. Naroda«.

3234

Mlad uradnik

vojašine prost, izvežban v lesni trgovini

išče primerne mesta.

Cenjene ponudbe na upravn. »Slov-
venskega Naroda« pod 22/100.

3227

2 dijaka

**Priporočamo našim
gospodinjam**

KOLINSKO CIKORIJO

iz **edine slovenske**
tovarne v Ljubljani

Sprejmite se
gospodične ali dijaki
na stanovanje in hrano. Klavir na
razpolago. 3230
Odda se lepa, velika mesečna soba,
mehlovana ali nemeblavana.
Rimska cesta št. 2/1, levo.

Najboljše ovske in kranjske salame,
fino, sočno šunko (gnjat), kranjske klo-
base, prekajeno meso, slanino s papriko,
najboljši pristni emendolski sir ter sladko
čajno surovo maslo priporoča trdka

J. BUZZOLINI
delikatesna trgovina
v **Lingarjevi ulici.**

Vsakdanje pošiljave od najmanjše do
največje množine po najnižji ceni. 1066

Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev

registrirana zadruga z omejeno zavezo.

Tovarna na Glincah pri Ljubljani.

Priporoča se slavnemu občinstvu za izvrševanje

Prevzema kompletne oprave za

portalna, stavbna, pohištvena, mizarstva, dela, hotela, kavarno, vile, gostilne, privatna stanovanja.

Izdeluje se v lastni najmodernejši opremljeni tovarni na Glincah in se jamči za solidno delo.
Proračune se depešijo na zahtevo brezplačno in v najkrajšem času.

Učiteljica Alb. Sark, Bleiweisova
cesta št. 20, sprejme

deklico

na stanovanje in hrano. Klavir na
razpolago. 3239

Dijaka

sprejme na hrano in stanovanje
Janko Likar, mestni učitelj,
Sv. Petra cesta 62, I. nadstropje.

Učenca

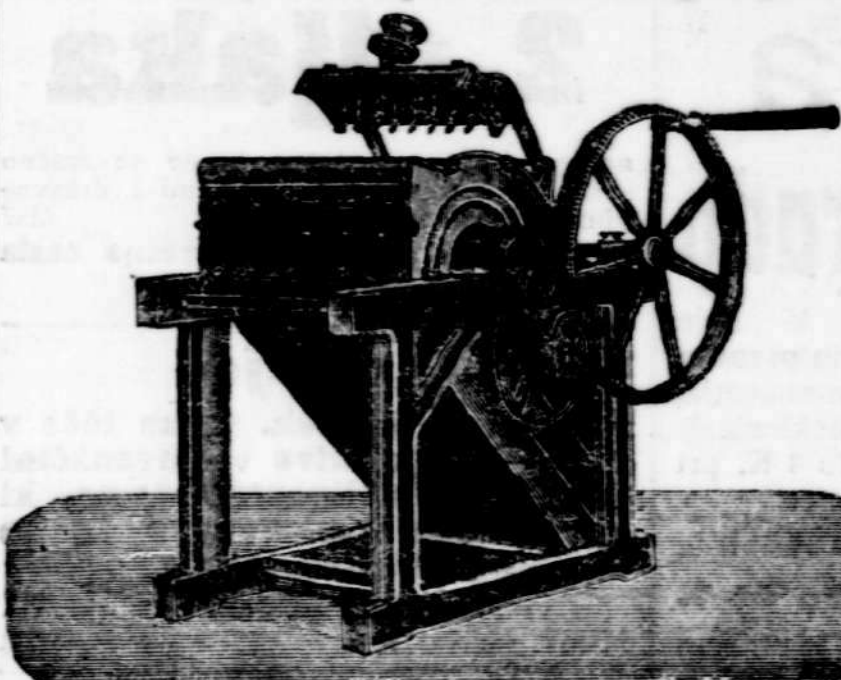
s primerno naobrazbo sprejme špo-
cerijska trgovina 3231
I. Perdan, Ljubljana.

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI.
POKOJNICA
LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 4
SEF. ZDRAVNIK PRIPRAV. DR. FR. DERGANČ

Stanovanje

v pritličju s 1 sobo kuhinjo in drvar-
nico se odda za november mirni stranki
brez otrok, K. Kolodvorski ulici št. 35,
pri D. Rovšek, fotografu. 3232
Istotam je oddati za november tudi
hlev
za dva konja in šupa za vozove.

**Mlatilnice, vratila, čistilnice, trijerje, mline za
moko, stiskalnice za sadje in grozdje, stiskal-
nice za seno, motorje, slamoreznice, reporez-
nice, brzoparilnike, gnojnične črpalke**

ter vsakovrstne druge pred-
mete za gospodarstvo v naj-
boljši kakovosti, priporoča
znana domača razpošiljalnica
poljedelskih strojev

Fr. Stupica
v Ljubljani.

Največja zaloga razne že-
leznine, orodja, strojev za
industrijo, stavbenega ma-
terijala i. dr.

Cene nizke!!
Postrežba točna!!
Ceniki interesentom
brezplačno na razpolago.

Šolske potrebščine

vseh vrst se dobe po najnižjih cenah v

„Narodni knjigarni“

Prešernova ulica št. 7.

Št. 1470/m. š. sv.

3228

Razglas o pričetku šol.

Na mestnih ljudskih šolah in sicer: na I., II., III. in IV. mestni deški
ljudski šoli, na mestni nemški deški ljudski šoli, na pomožnem oddelku IV.
mestne deške šole, na mestni slovenski deški in na mestni nemški deški
šoli v Ljubljani se prične šolsko leto 1914/5

dne 21. septembra 1914

s klicanjem sv. Duha in z rednim šolskim poukom.
Vpisavalo se bo **dne 18., 19. in 20. septembra 1914** v šolskih po-
slopih mestne slovenske deške šole na Sv. Jakoba trgu št. 1, II. mestne
deške ljudske šole na Cozjovi cesti št. 5 in pa c. kr. državne gimnazije z
nemškim poučnim jezikom v Beethovnovi ulici **od 8. do 12. dopoldne**, ozir.
od 2. do 6. ure popoldne, in sicer:
za I. mestno deško ljudsko šolo na mestni slovenski deški šoli od
2. do 6. ure popoldne;
za II. mestno deško šolo na lastni šoli od 8. do 12. ure dopoldne;
za III. mestno deško in pa za mestno deško nemško šolo na II. mestni
šoli od 2. do 6. ure popoldne;
za IV. mestno deško šolo na mestni slovenski deški šoli od 2. do 6. ure
popoldne;
za mestno slovensko deško šolo na lastni šoli od 8. do 12. dopoldne;
za mestno nemško deško šolo na c. kr. državni gimnaziji z nemškim
poučnim jezikom od 2. do 6. ure popoldne;
za pomožni oddelk IV. mestne deške ljudske šole na II. mestni deški
šoli od 8. do 12. ure dopoldne.
Pouk bo **nerazdeljen** dopoldanski, oziroma popoldanski. Vrši se bo pa
izimši pomožni oddelk dopoldne **od 8. do 12. ure**, popoldne pa **od 1. do 5.**
ure in sicer:
za I. mestno deško šolo na mestni slovenski deški šoli od 1. do 5. ure
popoldne; za II. mestno deško šolo na lastni šoli od 8. do 12. ure dopoldne;
za III. mestno deško šolo na II. mestni deški šoli od 1. do 5. ure popoldne;
za IV. mestno deško šolo na mestni slovenski deški šoli od 1. do 5. ure
popoldne; za mestno nemško deško šolo na II. mestni deški šoli od 1. do 5.
popoldne; za mestno slovensko deško šolo na lastni šoli od 8. do 12. ure
dopoldne; za mestno nemško deško šolo na c. kr. gimnaziji z nemškim
poučnim jezikom od 1. do 5. ure popoldne. Za pomožni oddelk se bo poučevalo na
II. mestni deški ljudski šoli od poldevetih do poldvajsetih dopoldne.
Na mestni trirazrednici na **Karolinški zemlji** se prične pouk ob nor-
malnem času in se je to že objavilo v posebnem razglasu.
Na **šolski deški in deški osmerazrednici** se prične s poukom
kasneje, kar se bo svoj čas objavilo v posebnem razglasu.
Otroci, ki ne stanujejo v Ljubljani, se v mestne šole ne bodo sprejemali.
C. kr. mestni solski svet ljubljanski,
dne 11. septembra 1914.

Šolske knjige

za ljudske in srednje šo-
le, učiteljišče in licej, za
obrtne in strokovne šole

ima v najnovejših izdajah v zalogi

Narodna knjigarna

v Ljubljani, Prešernova ulica št. 7.

Sloviti
modni album
Favorit

za jesen in zimo 1914
je ravnokar izšel.

Cena 95 vin., s pošto K 1-05.

Dobiva se pri

M. Ranth, Ljubljana

glavno zastopstvo za Kranjsko
kjer so tudi vedno v zalogi vsi
predmeti in kroji Favorit. Pri vsa-
kem naročilu je znesku priložiti
tudi 10 vinarjev za poštnino.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

„ Delniška glavica 2.000.000 kron. „

2530

Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fond okroglo 1.000.000 kron.

Poslovalnica I. c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun **4 1/2 0** Kapuje in prodaja srečke in vrednostne papirje
= ter jih obrestuje od dne vloge po čistih **4 1/2 0** = = = vseh vrst po dnevnem kurzu. = = =